

Trimiterea foaiei acesteia la teritorul zonei strategice este permisă prin ordinul minist.

II. évfolyam. 18. szám.

Cluj (Kolozsvár), 1922. május 6.

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI
KÉPES HETILAP

SZÉKHELYI DR. GR. MAILÁTH-GUSZTÁV-KÁROLY ERDÉLYI
PÜSPÖK

Huszonöt esztendő.

Egész Erdélynek ünnepet jelent ez év májusának elseje, amikor Majláth püspök főpásztorkodásának 25. évfordulóját üli.

Ez az ünnep nem csak a kath. egyházá, amelynek apostola, nem csak a magyaroké, akikhez fajlag tartozik, s akiknek egyik vezető embere, hanem mindenkié, mert az ő szívének melegsége egyformán áradt szét 25 éves püspöksége alatt mindenfelé, amerre Isten gyermekei laktak.

Senki sem vonja kétségbe, hogy ma ő Erdély legnépszerűbb embere. A népszerűség nem születik önmagától, valami oka mindig van. Igaz, néha igen különös előidézői lehetnek; legtöbbször a demagógia teremti meg a nimbuszt. De nála nem lehet ilyesmiről beszélni. Ő sohasem kereste az olcsó tapsokat, a demagógiától is megvédte neveltetése és állása, külső körülmények tehát őt nem vehették szárnyaikra:

Az ok ő benne rejlik, lelkének egyik tulajdonságában: *csodálatos lelki jóságában.*

Ő nem a Prohászka tipusából való. Kiváló tehetsége ellenére ő azok közül való, akik a szívével mutatják embertársaiknak az ég felé vezető utat. Mi szegény emberek pedig azt tartjuk igazi nagy embernek, aki oda tud ülni a lelkünk ajtajába, megérti benső világunk apró történeteit s jóságos kezével végig simit lelkünk barázdáin.

És ez az ő művészete. Ebben kell keresni páratlan népszerűségének alapját.

Nincs olyan szenvedés, amely mellett közönyösen tudna elmenni. Lelke, mint valami mágnes, azonnal odatapad, ahol szenvedő vagy szükölködő embert érez. Bizonyos lelki kényszer nála, hogy segítsen másokon.

A régiek azt modták, hogy aki a virágot szereti, rossz ember nem lehet. Ő a virágnál is jobban szerette a szenvedőt és a szegény embert. A szenvedő emberrel senki sem tud úgy beszélni mint ő. Pedig nem nagy szónok, a szó közönséges értelmében. De a szívek nem szónoki fogások szerint beszélnek egymással. Ő a szívével közeledik mindenkihez s az ösztönszerűleg megtalálja a maga szavait és kifejezéseit, amelyeknek nyomában hit és megnyugvás fakad. Aki egyszer beszélt vele, nem feledei el soha.

Lelki jósága magyarázza meg, hogy szeretett a pillanatnyi szükségeken segíteni. Ő mindig *a jelen könnyét* akarta letörölni, *nem a jövőét.*

Ezt a sajátságát hamar észrevették és ki is használták alaposan. A huszonöt év leforgása alatt hozzá fordult mindenki, akinél a szükség bekopogtatott. Pályakezdők befektetési tőkét kértek tőle; ifju szerelmesek még a kaució letételét is tőle várták, mert hát „mi az a 40 ezer korona Excellenciádnak?” — írta egy türelmetlen tisztii menyasszony. Legendás híre még Amerikában is megszólaltatta a nyomoruságot, még onnan is nyultak feléje könyörgő kezek. És ő adott, adott, mindig csak adott, sohasem kért, legfennebb — az édesanyjától. Mert ennek

ÖZV. SZÉKHELYI
MAJLÁTH GYÖRGYNE
A PÜSPÖK ÉDES ANYJA

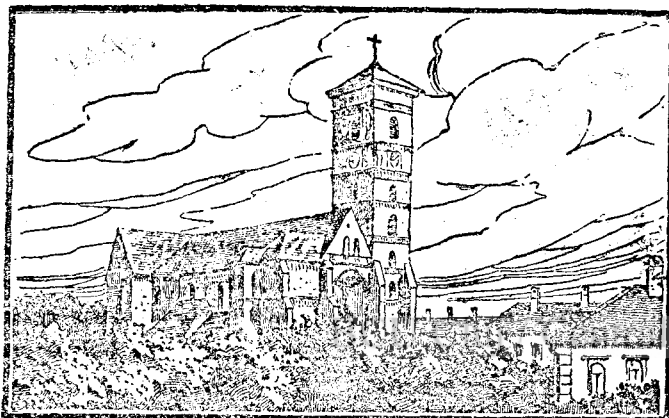
a nemes szenvedélynek a kielégítésére nem volt elég a püspöki jövedelem. És az áldott lelki kegyelmesasszony — néha egy-egy kis szelíd szemrehányás mellett ugyan — de mindig megnyitotta az erszényét, s a százasok és ezresek repültek a szükölködők felé.

Ez a sajátsága, hogy szeretett a pillanatnyi szükségén segíteni, magyaráz meg egy különös, talán szomorúnak nevezhető tüneményt: 25 éves püspökségének nincs egyetlen ugynevezett monumentális emléke.

Mindenki szereti emlékének fenmaradását intézetekre bízni. De ő *a szívekre akarta felírni nevét, nem a kőfalakra.* Ezért nem bántották a nagy alkotások dicsőségei. Így történhetett még, hogy bár tulságosan szerényen élt, asztala nem multa felül a rendes polgári asztalok átlagán, nem költekezett önmagára, a nyütt ruhától sem

irtózott, egész életén át szegény maradt, püspöki jövedelme, családi öröksége mind elolvadt adakozó kezében: — és a 25 évnek még sincs igazi monumentális emléke.

Kisebb alkotásainak hosszú sorozatát azonban nem lehet elmondani. Hány templom, iskola, harang, orgona, papi vagy kántori lak hirdeti az ő nevét! A hátszegi zárda, a homoródalmási kápolna, a lajosfalvi templom és papilak, a székyvarsági templom, a segesvári iskola, a buzaházi iskola, a magyarigeni papilak, a székykálai kántori lakás, a miklósvári iskola, a nyikómalomfalvi papilak stb. stb. mind az ő adakozásaiból létesültek. Még mint komáromi administrator 40 ezer forinttal iskolát teremtett

komáromi hiveinek. A gyulafehérvári székesegyház restaurációját ő indította meg 50 ezer korona adományával. A marosvásárhelyi leányiskolára 20 ezer koronát adott; a papnevelő intézet fenntartása minden évben sok ezresét viszi el; a papi nyugdíjalap növeléséhez évenként háromezer koronával járul püspökségének első éve óta. Nem is említhetjük a sárpataki templomot s papilakot, a harasztosi, köszvényesi, jobbágytelki és szőkefalvi iskolákat, amelyek szintén nagyjából az ő bőkezűségéből születtek.

Szerénysége szigorúan elzárkózott a nyilvánosságtól s így megközelíthetőleg sem állapíthatjuk meg adakozásainak összegét. Mindössze két esztendőről vannak hivatalos, de hiányos adataink, amelyek alapján némi számítást csinálhatunk. 1906-ban csupán egyházi és iskolai célokra 97 ezer koronát utalt ki, s 1907-ben ugyan ilyen célokra 85 ezer koronát. Ha ehhez hozzá számítjuk a magánjellegű adakozásait, amelyek bizonyára fölülmúlták ezt az összeget, azt mondhatjuk, hogy évenként körülbelül kétszáz ezer koronát szórt szét egyházi és iskolai

célokra s a könnyek és a gondok lesimitására. Körülbelül négy millió koronára tehető tehát az az összeg, amelyet ő püspöksége alatt hiveinek ajándékozott ilyen vagy olyan formában. S ha hozzá vesszük, hogy ő akkor dobálta a száz ezrest, mikor a forint is értéket képviselt, mikor a százazrek milliókat jelentettek, akkor fogalmunk lehet az ő irgalmas szívének munkájáról.

Lelki jósága magyarázza tovább az ő tevékeny élete egyéb jelenségeit.

Főpásztori munkakörének adminisztratív részét sohasem kedvelte; az irodai munka nem tartozott kedves foglalkozásai közé. Mert ő adakozni akart a lelke kincseiből is. Nála ez is szenvedély volt, mint a pénzszerzés. De mi jót tehet egy püspök az iroda zárt falai közt?

Ezért szentelte munkaerejének legjavát hivatása pásztorális részének. Ezért szeretett jönni-menni, mindig ott lenni a hivei között, beszélni a szószékről, vigasztalni a gyóntatószékben, a kórházakban, kiszolgálni a szentségeket, imádkozni a hivel az oltár előtt.

Csodálatos, mennyire szerette a gyóntatószéket. Pedig a gyóntatás nem tartozik a kellemes foglalkozások közé. Azt csak nagyszívű emberek tudják kedvvel végezni; ide krisztusi lélek kell: a gyarló emberek határtalan szeretete. A gyónás két lélek leplezetlen érintkezése: a gyónóé és gyóntatóé. A gyónás lélekkicserélés, ahol két lélek kibeszéli magát s a beszéd eredménye a lelki megújulás boldog érzése. Ide nagy türelemmel, jósággal és alázatossággal fölszerelt lélek kell, mert a legkisebb meg nem értés vagy bizalmatlanság szétveri a gyóntatószék összhangját. Itt tehet a lelki pásztor a legtöbb jót, itt adhat legtöbbet önmagából. Ezért szerette annyira a lelkipásztorokodásnak ezt a műveletét Majláth püspök. Órák hosszat el tudott ülni a gyóntatószékben, gyógyított a lelkek sebét, s azok voltak legboldogabb napjai, amikor legtöbb gyarló embert tudott kibékíteni az éggel.

Lelkének alapeleméből, a jóságból érthetjük meg az ifjuság iránti nagy szeretetét. Csak a jó ember szereti a gyermeket. És ő szereti. A legkisebbet is odaengedi magához.

Különösen a muzsák seregét, a tanuló ifjuságot vette atyai gondjaiba. Nekik szentelte — talán egy kis tulzással — minden szabad idejét, foglalkozott a lelkükkel, eligazította kéréseiket, levelezésben állott velük, örökös szemé a távolból is rajtuk pihent, s nincs fáradság,

amelytől visszariadott volna, ha fiacskáiról volt szó. Nem kedvetlenítette el, ha esetleg eredménytelenséget, vagy hálátlanságot látott, mert hát ez megint csak a jó lelkek tulajdonsága: a jó lelket nem tudja meggyőzni az emberek gyarlósága.

És aztán mégis csak igaza van: a nemzet reménysége, a nemzet jövője megérdemel minden fáradságot, sőt: minél kevesebb eredményt látnánk, annál inkább kellene fáradnunk érte.

Nem folytatjuk tovább ezt az elemzést, hiszen az ő lelke olyan átlátszó, hogy ma már mindenki ismeri őt, s csak a nevét kell említeni, hogy az arcok telragyogjanak.

Az ő neve a jóság, az emberszeretet.

Az orosz hitrege egy népfajról beszél, amely istenverte, átkozott vidéken élt. A mocsarakból gyilkos gázok párológtak, amelyek százával pusztították a szerencsétleneket. S hogy az istencsapás teljes legyen, sötét köd borult a vidékre, ami lehetetlené tette a menekülést. A kétségbeejtő helyzetben végre az egyiknek az a gondolata támadt, hogy föl vágja a mellét és kivegye a szívet. És ime, a szív világitani kezdett átragyogott a sötétségen s láthatóvá tette az utat.

Majláth püspök is azok közül való, akik *a szívükkel világitanak.*

Bárcsak sokáig világitana s melegítene közöttünk!

Rass Károly.

KÜLFÖLD

Hírek Genuából.

Lloyd George háborút jósol. Az angol miniszterelnök Genuában a sajtó képviselői előtt feltűnő nyilatkozatot tett, amelynek veleje az, hogy új háború lehetősége fenyegeti Európát. A nyilatkozat főbb pontjait itt közöljük.

— A nagy háború sok kérdést megoldatlanul hagyott és ezzel új háború magvát hintette el. Európa keleti határai még nincsenek kijelölve és emiatt szakadatlan civakodások vannak a szomszéd államok között.

— A győztes hatalmaknak nem lett volna szabad a legyőzötteket kizárni, mert eljött az ideje annak, hogy a győzelmi mámor ártalmas köde szétoszoljon. Meg kellene gondolni, hogy Oroszország és Németország mégis csak kétharmadát teszik Európának és örültség azt hinni, hogy Európa kétharmad részét igában lehes-

sen tartani. A német-orosz szerződés mindenkinek kinyithatta a szemét, végsőkéig feszült a hur. Németország fölfegyverzi Oroszországot és kitudja, nem fogják-e a győzelmet a szövetségesek kezéből kicsavarni.

Az olasz lapok szerint az angolok és franciák között olyan nagy az ellentét, hogy az antant teljes felbomlásától lehet tartani.

Mérkőzés a világpollükában. A genuai konferencia voltaképpen a Lloyd George és Poincaré mérkőzésévé alakult át. Valamelyiküknek el kell buknia. Lloyd George bukása a békés irányzat bukását, Poincaré bukása a háborús irányzat bukását fogja jelenteni. Ameriká felhivatalos megbízottja, Vanderlip bankár egy hírlapi cikkben máris megállapítja, hogy Európa két nagy táborra szakadt. Egyik táborban szerint Anglia, Németország, Oroszország, Olaszország, a Skandináv államok, Belgium és Csehország foglalnak helyet, vagyis azok az államok, amelyeknek ipari tekintetben sürgős szükségük van a külföldi kapcsolatokra, a másikban Franciaország, Lengyelország, Jugoszlávia, Románia tömörülne.

Franciaország magára marad. Az angol sajtó egyhanguan közli a következő felhivatalos hírt: Lloyd George kijelentette, hogy Franciaország egy Németország ellen intézett támadás esetén teljesen magára marad. A helyzet nagyon komoly. Benes csehminiszterelnök is úgy nyilatkozott, hogy a kisántant nem követelhetné Franciaországot, mert ezzel Anglia nehezítését vonná magára.

Magyarok Genuában. Bethlen miniszterelnök hazatért a genuai konferenciáról és a sajtó képviselőinek fölvilágosításokat adott tapasztalatairól. Szerinte az egész tárgyalás ma már az orosz kérdés körül forog, Közép-Európa ügyei alig keltenek figyelmet. Szó sem lehet arról, hogy a meghívottak egyforma bánásmódban részesültek volna a tanácskozásokon. A győzők itt is éppen olyan diktáló eljárást akarnak alkalmazni, mint a béketárgyalásokon. Éppen ezért Bethlen szerint nem sok sikere lesz a tárgyalásoknak. A magyar kiküldöttek barátságos látogatások és megbeszélések útján igyekeztek ügyüknek jóakarokat szerezni. Ezeknek eredménye, hogy a szomszéd államokkal, Romániával, Csehországgal, Ausztriával rövidesen gazdasági tárgyalásokat fognak kezdeni.

A román kormány cáfolata. A genuai hírek hatása alatt a régi királyságban riasztó hírek terjedtek el a háború lehetőségéről. A kormány jónak látja ezeket a híreket hivatalosan megcáfolni. A cáfolat szerint a mozgósítási hírek nem felelnek meg a valóságnak.

Újabb magyar tárgyalások. A genuai magyar küldöttség Bethlen miniszterelnök hazatérése után is folytatja a szomszéd államokkal való tárgyalásokat.

Bánffy külügyminiszter legutóbb Nincsic szerb külügyminiszterrel tárgyalt. Ennek a fontosságára vall az a körülmény, hogy Nincsic hazatért Belgrádba, hogy Pasicsot informálja a magyar javaslatokról, aminek megtörténe után újból visszatér Genuába.

HÍREK

Jubileumi ünnepélyek Kolozsváron.

Majláth püspök 25 éves püspöki jubileuma alkalmából a kolozsvári róm. kath. egyházközség diszközgyűlés keretében róta le háláját az apostoli lelkű püspök atyja iránt. Délélt 10 órakor ünnepélyes istentisztelet volt a főtéri templomban „Te Deum“-mal. Az ünnepi misét dr. Hirschlér József praelátus katonok plébános celebrálta fényes pápi segédlettel. Az istentiszteleten részt vettek a Status igazgató tanács br. Jósika Samu elnök vezetésével, a Magyar Szövetség, Alchorn Konrad magy. kir. követségi megbízott, az ifjuság a tanárok vezetése alatt, a Marianum növendékei és nagyszámu közönség. Mire után a Marianum tágas udvarán tartották meg a diszközgyűlést előkelő közönség részvétele mellett. dr. Hirschlér József praelátus, dr. Nemes Ferenc főgondnok az igazgatótanács nevében dr. Hailer Gusztáv igazgatótanácsos méltatták a nap jelentőségét és a főpásztor 25 éves áldásdus, apostoli működését. Kedves szavakatok és énekszámok töltötték be a műsort. A diszközgyűlés Majláth püspök nevére alapítványt fog tenni a Marianum részére.

Délután a helybeli róm. kath. főgymnasium tanári kara és ifjusága gyönyörűen sikerült ünnepélyt rendezett püspök atyja tiszteletére. Visegrády Lajos a töle megszokott ékesszólással vázolta a nagy püspök elévülhetetlen érdemeit és azt a nemes missziót, amelyet az ifjuság vezetése körül kifejtett. A műsoron jól sikerült felolvasással és szavallatokkal szerepeltek Schultz Tibor, Kiss Imre és Bonckner Ernő, aki ismét fényes jelet adta szavallóképességének. Resch György gyulafehérvári kiváló karnagy és tanár jubileumi himnuszát az ifjuság jól betanított ének-kara adta elő. Az énekszámok betanítása Földváry Mindaly énektanár nagy zenei képességét dicséri.

Halogatják a felekezeti iskolák jogi helyzetének rendezését. Amint emlékeztet, a magyar egyházak fejei a szenátus megnyitásakor megbeszéléseket folytattak Angheliescu közoktatásügyi miniszterrel a felekezeti iskolák államsegélyének ügyében. A miniszter akkor azt a kijelentést tette, hogy április utolsó napjaiban tanácskozássra hívja össze a magyar egyházak képviselőit és végleges döntési hoz az oly régóta meilőzött anyagi kérdésekben. A miniszteri biztatás alapján gróf Majláth püspök közelebből meg is jelent Bukarestben. Itt azonban a miniszter azzal a meglepő hírrel fogadta, hogy a minisztertanács neki olyan utasításokat adott, amelyek mostan lehetetlenné teszik az érdemleges tárgyalást. A minisztertanács ugyanis úgy döntött, hogy a felekezeti iskolák kérdésében előbb az alkotmányzó bizottság fog elvi döntést hozni és csak ennek a döntésnek az alapján lehet majd szó a függő ügyek rendezéséről. Gróf Majláth püspök rámutatott arra a

körülményre, hogy a kisebbségi szerződésben, valamint a békekötés egyes rendelkezéseiben tisztázva van az egyházak jogi helyzete, elvi döntésre tehát nincs szükség, csak a részletek megbeszélésére. Együttal fölhívta a miniszter figyelmét arra a nagy elkeseredésre, amit az ígérlet be nem váltása a magyarság körében fog kelteni. A miniszter bekérte azokat a memorandumokat, amelyek az egyházak igényeit és sérelmeit tartalmazzák. Hír szerint az alkotmányzó bizottság május közepére hozza meg azt a bizonyos elvi döntést. A tapasztalatok után a legnagyobb aggodalommal várjuk ősi intézeteink helyzetének kialakulását.

Nevezetes évfordulók. Az erdélyi reformátusoknak nevezetes éve az idei. A marosvásárhelyi híres Teleky könyvtár alapításának az idén van századik évfordulója. És az idén mulik háromszáz esztendeje, hogy Bethlen Gábor fejedelem az enyedi kollégiumnak az alapját megvetette. Az erdélyi magyar művelődésnek megbecsülhetetlen szolgálatokat tett a költők által is megénekelt nagyhirű öreg kollégium. A háromszázéves évfordulói nemcsak Magyarországon, de a holland és angol reformátusok körében is megünneplik. Az ünneplő intézményeket: a vásárhelyi Te ekv-könyvtárt és a nagyenyedi kollégiumot annakidején képek kíséretében mi is be fogjuk mutatni.

A Magyar Nép pályátételéi. A mult hónapban pályázatot hirdettünk 5 kérdés megfajtására. A szóbanforgó kérdéseket a Magyar Nép előző számaiban megtárgyaltuk és célunk éppen annak a megállapítása volt, hogy olvasóink figyelmesen olvassák-e ismeretterjesztő, tanulságos cikkeinket. Örömmel jelentjük, hogy nagyon szép számban kaptunk feleleteket feladott kérdéseinkre. Némelyek minden kérdésre, némelyek csak válogatva feleltek. Mi nem fogunk válogatni, hanem legközelebbről a pályázóknak elküldjük a *Jó rét jó legelő, jó állatnevelő* című füzetet. A pályázók közül kiemeljük Geese Ferenc kisbirtokos (Nagybacon), Tóth Ilona (Sziad) nevét, akik látható buzgósággal és jó eredménnyel feleltek minden kérdésre. Közelebből új kérdéseket fogunk fölvetni.

Mai címképünket Szópos Sándor, Erdély kitűnő művésze rajzolta meg. Büszkén állunk vele olvasóink elé!

A kisebbségek helyzetének megvizsgálása. Már többször híre kelt, hogy a Népszövetség meg fogja vizsgálni az egyes államok kisebbségeinek helyzetét. Ugyanis rengeteg panaszerkezik a Népszövetség titkárságához az ellen a bánásmód ellen, amelyeket az egyes államok tanusítanak a kisebbségekkel szemben. Most arról veszünk hírt, hogy az első ellenőrző bizottság Csehszlovákiába fog kiszállani, ahol a helyszínen fogják megvizsgálni a németek, magyarok, tótok, ruthének sok kiseres ügyét-baját. Valószínű, hogy a látogatás még a nyár folyamán megtörténik.

Tájékoztató. A földmérés a'apkérdéseit tárgyaló cikkcsorozatunk 3-4 következő közleményben befejeződik. Aki figyelemmel tanulmányozta az egyes cikkeket, már eddig is fogalmat alkothatott a telekkönyvről, mértékekről, térkép olvasásról, a földmérés eszközeiről stb. Mind olyan dolgok, amiket haladni vágyó embereknek a mai világban mulhatatlanul ismerniök kell. Belátjuk azonban és ezt jóelőre hangoztattuk, hogy a cikkek nehézségeket okozhattak olyanoknak, akik a tanulmányozásban teljesen magukra

voltak hagyatva. Ám mi nem állunk meg féltun, mi azon leszünk, hogy a cikksorozatumkban foglalt ismeretek népünk körében csakugyan közkinccsé váljanak. Eppen ezért abban állapodiunk meg a cikkek írójával, hogy a tárgyalat földmérés i eljárásokat gyakorlatban is bemutatjuk az érdeklődőknek. A kolozsvári egyházi gyűléseket és összejöveteleket is kihasználjuk erre a célra, de megállapított terv szerint vidékre is kimegyünk és a természetben mindant bemutatunk, amiről a cikkek szóltak. A cikkek írója azon a véleményen van, hogy 4—5 óra lefolyása alatt könnyű szerrel el lehet sajátítani a földmérés leghasznosabb fogásait, de persze csak annak, aki előzően a cikkeket elolvasta és tanulmányozta. Reméljük, hogy tervbevett bemutató előadásainkon sokan fognak részt venni s így elérjük azt a célt, hogy a földmérés tudományáért a faluból nem kell drága városi szakemberhez szaladni, annál kevésbbé pörösködésbe fogni. Bemutató előadásaink sorrendjét annakidején közölni fogjuk.

Kultur-estély Somkeréken. Fényesen sikerült műkedvelői előadást rendezett Somkerék község magyarsága husvét két estéjén. Színre került Tóth Ede „Falu rossza“ című népszinműve a nép ifiai által előadva. Az estét Kese Atilla ref. lelkész magas szárnyalású prólógusa nyitotta meg s az azután következő előadás magával ragadta az egész vidékről összegyűlt közönséget. Az erkölcsi sikerrel vetekedett az anyagi siker is.

Az állomási pénztárak munkája. Az államvasutak vezérigazgatója elrendelte, hogy a nagy forgalmu állomásokon a személy- és máhapénztárt másfél órával a vonatok indulása előtt ki kell nyitni.

Tűzvész Érmihályfalván. A biharmegyei Érmihályfalván a múlt héten nagy tűzvész dühöngött, amelyet vízhiány miatt csak nagynehezen tudtak megfékezni. Tíz ház teljesen leégett, sok egyéb érték elpusztult, a kár óriási.

Rettrenges katasztrófa Lupényban. A bányászok félelmes végzete: a bányarobbanás borzalmas szerencsétlenséget idézett elő a zsilvölgyi Lupényban. Csütörtökön, 27 én délután az Aranka-tárnában felrobbant a bányalég. Már az első pillanatban világos volt, hogy élve nagyon kevesen szabadulnak a földalatti pokolból. A robbanás idején 103 munkás dolgozott a tárnákban, akik közül 82 meghalt. A megrázó tragédia 64 özvegyet, 95 árva és hét ellátatlan szülőt döntött gyászos nyomorba.

Rendelet a sóskutak használatáról. Azok a helységek, amelyeknek határában sósku ak vannak, bizonyos szabályok betartása mellett zavartalanul hordhatták házukhoz a sósvizet. Ezt a jogukat majd másfél száz esztendő óta (1785) óta tételes törvény biztosította. A román uralom kezdetén ez a jog veszendőbe ment, amennyiben az egyedáru hivatal a sóskutak betömését rendelte el. Most arról érkezik híradás, hogy a kutak használatát ujából meg fogják engedni.

Petőfi-ünnep Segesváron. A segesvári magyar kaszinó és polgári kör mozgalmat indított, amelynek célja egy országos Petőfi-estély Segesváron. Nagyon örülünk, hogy ez az eszme felvetődött, mert halhatatlan költőnk 100 éves születési emlékét sehol sem ünnepeleheték meg méltóbban, mint a segesvári csatatéren. Meg vagyunk győződve, hogy amennyiben sikerül a haóságok engedélyét megnyerni, az egész romániai

magyarság szívvvel-élekkel részt fog venni a segesvári ünnepen. Vajha erről a tervről minél jobb híreket közölhetnek.

Valuta-jegyzések. Kolozsváron április 29-én a külföldi pénzt a következő áron jegyezték:

1 dollár	=	144—	leu
1 svájci frank	=	27—	„
1 francia frank	=	13 20	„
1 olasz líra	=	7 47	„
1 cseh korona	=	2 70	„
100 német márka	=	52—	„
100 magyar korona	=	18—	„
100 osztrák korona	=	1 82	„

Az avasujvárosi műsoros estély. A magyarság az ő derék helyi vezetőinek buzdítására mind nagyobb buzgalommal vesz részt a művelődési mozgalmakban. Nagyon fölemelő tudósítást kaptunk Avasujvárosról, ahol husvét másodnapján az iskola céljaira rendeztek műsoros estélyt. A nemes céra 4500 lei gyűlt be. A résztvevőket a legszebb elismerés és dicséret illeti. Ime az előadott műsor: 1. Nyitány: Santa Jóska zenekarának játéka. 2. „A bekvártélyozás“, írta Herczeg Ferenc, előadta Perc Ilonka. 3. Népszinmű: „A muszka vőlegény“, írta Pásztor József, előadták: Dudás Bertalan, Halász Erzsébet, Kallós Károly, Kallós Ida, Nagy Juliánka, Pál József, Pajzos Bertalan, Nagy Ambrus, Bartos Ida, Kádár Ilka, ifj. Nagy Ambrus. 4. Melodráma: „Riza nótája“, írta Pekár Gyula, előadta dr. Ferencz Sándor. 5. Vigjáték: „A porcellán örült“, írta Nagy Endre, előadták: Osváth Iduska, Sepsy István. 6. Zárómuzsika: előadta Santa Jóska zenekara. Konferált: Thámó László.

Az Ellenzék közel félévszázada a magyarság szellemi irányítója. A közvéleménynek igaz tolmácsolója, a közérdek védelmezője a haladás, felvilágosítás és igazság fegyverzetével küzdő *Ellenzék*. Támogassuk becsületes, szabadelvű magyar politikájában. Olvassuk és lépünk be minél többen előfizetői táborába. Lelkészeinknek havi 15 leu kedvezményes áron küldjük a lapot.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLETTUDOMÁNY

Miért nem teremnek minden évben a gyümölcsfák?

Nem egészen a természet intőzkedése az, hogy a gyümölcsfák egyik évben sokat s aztán 2—3 évig majdnem semmit sem teremnek. Minden gazda ismert már egy-két olyan lát, amelyik termett egyfolytában évtizedeken keresztül. Magam is láttam egy almafát. Az udvaron állott, olyan helyen, hol huzamosabb ideig szemétdomb, majd később meszes gödör volt. Ugy?.. Hát a kövér föld hozza a termést? Nem egészen. Trágyadombok mellé ültetett fák rendszeren nem bőter-

mők, sőt a cseresznye, meggy, barack ilyen helyen ki is pusztulnak. Azért, hogy a gyümölcsfánk gyakran és sokat teremjenek, nem elég akármilyen trágya. Az is kell még, hogy a trágyafélék egymással bizonyos arányban álljanak. Az istállótrágya sok nitrogént tartalmaz, mely nem a gyümölcsöt szaporítja, hanem inkább az ágak dus növekedését idézi elő. Nitrogénben gazdag földön a hajtások hosszabbak, a levelek nagyok, de kevés vagy éppen semmi a termő rügy. Ha nagy terméseket akarunk, akkor gondoskodnunk kell arról, hogy a fa nitrogén mellett még kellő mennyiségű foszfor és káliutrágyához is hozzájusszon. A káliutrágyát nem kell vásárolnunk. Ha összegyűjtjük télen át a hamut, elegendő káliutrágya áll rendelkezésünkre. Ám a foszfort sehogysem tudjuk magunk előteremteni. Vásárolnunk kell szuperfoszfát műtrágyát. A szuperfoszfát gabonaféléknél a magot, fánál a gyümölcsöt szaporítja és javítja a minőséget is. Kevesebb lesz az apró, be nem érett gyümölcs.

A gyümölcsfák trágyázásának egyszerű és helyes módja ez: Kössünk a fa törzsére egy kötelet, a kötéltre — a fa koronájának szélével egy irányban egy darab lécet. Rajzoljunk így a léccel és kötél segítségével, kört a fa körül. Öregebb fáknál egy lépéssel e körön belül, fiatalabbaknál magán a körön állunk egy ásonyom mély árkot. Ha istállótrágyával trágyázunk; körülbelül annyi trágya kell, amennyi az árokba belefér. A szuperfoszfátból így számítjuk ki a szükséges mennyiséget: Megmérjük hány méterre van az árok a fa törzsetől. A méterek számát ugyanannyival szorozzuk. Például, ha hat méterre, ezt szorozzuk hattal ($6 \times 6 = 36$). Az így kapott számot szorozzuk — kerekén — 3 al ($36 \times 3 = 108$). Az a szám, amit most kapunk (a 108) megközelítőleg azt mutatja, hogy hány négyzetméter (kvadrátméter) területet foglal el a fa. Egy négyzetméterre 4—6 deka, 100 négyzetméterre 4—6 kiló 13%-os szuperfoszfátot számítunk. Az így kiszámított szuperfoszfátot kimérjük, egyenletesen elszórjuk az árokba, az árkot pedig betemetjük. Hasonlóképpen járunk el a hamuval is.

Német- és Magyarországon végzett kísérletek azt bizonyítják, hogy a tavasszal adott trágyázás már a következő évben nagy termésgyarapodást idéz elő s hatása három évig is eltart.

A gyümölcsfák terméketlenségének egy másik oka még, hogy nem metszik eléggé a fákat. A sűrű koronájú fa, ha virágzik is, termése lehull a virágzás után, mert az ágak minden táplálékot felhasználnak s nem jut elegendő a gyümölcsnek. Ugyanezért metszük a szőlőt is. Sűrű korona mellett a nap fénye és melege sem fér hozzá a gyümölcshöz, napfény nélkül pedig nincs termés. Ritkábban terem a gyümölcsfa akkor is, ha alatta lóherét, lucernát termelünk, vagy

gyepet hagyunk. Ezek elszívják a gyökerek alól a táplálékot és nedvességet. Gabonaféléket, kápnövényeket, bükkönyt kell termelnünk a fák alatt, ha jó termést és a fiatal fák szép fejlődését akarjuk. Ha pedig mindezeket elmulasztottuk, akkor évekre van szüksége a gyümölcsfának, míg maga összegyűjti gyökereivel a terméshez szükséges táplálékokat (a nitrogént, káliút és foszfort) s ezért terem csak minden 3—4-ik esztendőben.

Dr. Nagy Endré.

Riáltvány a csatolt részek iparosságához!

Iparos testvéreink!

A napi lapok hasábjairól értesültetek, hogy a csatolt részek Ipartestületeinek nagyrésze megalakította Kolozsvárt április 23-án az Ipartestületi Szövetséget.

Tudjátok, hogy a Szövetség célja iparágatok fejlődésének biztosítása, szerzett jogaitok megvédése minden támadó tényező ellen, jöjjön az akár alulról, akár felülről. Tudjátok azt is, hogy létünknek a mainál külön meg alapozása, fejlődésünknek a mainál gyorsabb menetének biztosítása, jogainknak a mainál szélesebb körökre való kiterjesztése egyesülés nélkül lehetetlen.

Iparos testvéreink! Kolozsvárt nem képviseltétek mindnyájan magatokat! Már pedig erősségünk elmaradhatatlan támasza mind a kormány, mind az ország színe előtt, ha elmondhatjuk: mi mindnyájan együtt vagyunk és mindnyájan egyek vagyunk. Jöjjetek tehát mindnyájan, jöjjetek csatlakozástokat, hozzatok erő-töket, nyujtsátok filléreteket, merítetek lelkesedést azoktól, kik mindnyájan oly egyhangu örömmel valánk együtt a Szövetség megszületése napján.

Szakmaszerinti Ipartársulatok, vagy más Iparos Egyesületek! Címünk ne tévesszen meg benneteket, mert alapszabályaink értelmében bármely alapszabályszerűen működő ipari alakulat tagja lehet a szövetségnek. Jöjjetek ti is kisvárosi csoportok, mert éppen ti vagytok számotok csekély volta miatt a leggyöngébbek a helyi tényezőkkel szemben.

Az Ipartestületek Szövetsége mindenkit várva vár és a szeretet erejével fogad, ki az igére esküszik: *egyesülésben az erő!*

Kolozsvár, 1922. május 2.

A kongresszus végrehajtó-bizottsága nevében:

Andrásovszky Danó
társelnök.

Hevesi József
elnök.

A kolozsvári Ipartestületi Kongresszus eseményei.

— Folytatólagos beszámoló. —

A nagygyűlés első napjának délutánján legfontosabb esemény az ipartörvény revíziójának megtárgyalása volt. Ezzel a nagyjelentőségű kérdéssel az aradi ipartestület, illetőleg annak nagyérdemű titkára, Sófalvi György már a múlt év ősze óta foglalkoztatta az iparosság közvéleményét. Az előadói tisztet is Sófalvi töltötte be, kit öreg korára és az iparügyek terén kifejtett nagy munkásságára való tekintettel a kongresszus minden tagja meleg szeretettel vett körül.

Sófalvi elapgoldolata az, hogy az ipar felvirágoztatása és az iparosság nevelése elsősorban az iparosság belső dolga. Így olyan ipartörvényre van szükségünk, amely rólunk ne határozzon nélkülünk. Ha elfogadja mind az iparosság, mind a kormány ezt az alap gondolatot, akkor önkényt adódik ebből az a jogi következmény: Az iparosságnak kell, hogy egy olyan központi szerve legyen, mely irányítója és vezetője a tagok érdekeinek, de egyúttal hatósági őre is az iparosságnak. Viszont fölfelé hivatalos véleményezője a kormánynak, illetőleg iparügyekben eljáró hatóság a kormánynál.

A jelenleg még érvényben levő 1884 évi XVII. t. c.-ről úgy véli Sófalvi, hogy az az iparosságnak csak kényszerűtársulását teszi lehetővé, hogy azzal guzsba van kötve az iparosság munkakedve, fejlődésének lehetősége. A törvény nem ad elég hatalmat a testületnek tagjai fölött és ezért nincs is elegendő hatékonysága sem a fegyelmezés, sem a vezetés tekintetében a tagokra.

Sófalvi úgy látja, hogy az ipartestületekbe kellő hatalom, üdvös összetartási erő csak úgy vihető be, ha először is minden termelő iparos köteleztetik arra, hogy ipartestületébe lépjen. Továbbá oly gyárak és vállalatok is kötelesek belépni, melyekben az ifjú munkásokat termelő iparosokká képezik ki; ezek tehát szegődöttéseiket, fölszabadtatásukat csakis az ipartestület útján végeztessék. A kormány nagyot könnyít költségvetésileg önmagán, viszont az ipartestületek hatalmi téren igen sokat nyernek, ha a jelenlegi elsőfoku iparhatóságok összes teendői az ipartestületekre szállnak át. Éspedig ha az ipartestület: 1) szegődötteti, szabadtítja, nyilvántartja az iparos tanoncokat és kiképzésük feletl érködik, 2) kiállítja és kiadja az iparigazolványokat; fölvizsgálja, illetőleg bevonja a régiéket, ha azok nem törvényszerűleg adattak ki, 3) üldözi a kontárokat, 4) rendőri visszavezettelési joggal ruháztatik föl a jogtalanul eltávozott segédmunkással szemben, ezen teendőiben a csendőrség és az államrendőrség a testületet hivatalból köteles támogatni, 5) íté-

letet mond békeltető bírósága által a munkaviszonyokból eredő vitás vagy panaszolt ügyekben és itt is adassék ítéletei végrehajtásához a hatósági hatalom, 6) helyettesíti az iparhatósági megbizottakat, ugyanolyan hatáskörrel ruházván föl saját delegáltjait, 7) legyen joga tagsági díjainak és általában mindenféle illetékeinek birói uton való behajtására, 8) adassék a kezébe a tanonc és a munkásközvetítés és végül, 9) legyen fölterjesztési, véleményezői is föllebbezői joga és közvetlen érintkezése a szakminiszterrel.

Ezeknek részletezése rendjén Sófalvi utal mindazokra a visszasságokra, melyek abból származnak, hogy az iparhatósági teendőkkel megbizott és csak jogi végzettséggel biró emberek ipari ügyekben nagyon járattalanok. Ha azonban az ipartestületekre száll át ez a hatósági teendő, ott azt az iparosságnak legszakképzetebb képviselői fogják intézni. Ugy gondolja Sófalvi, hogy az ipartestületeknek Kolozsvárt legyen egy központi szervük és megyénként kamarájuk. Előterjesztéséhez következő javaslatot csatolt és fogadott el a nagygyűlés egyhangulag:

1. Az ipartestületek, valóságos iparhatóságokká átformálva, továbbra is fenntartandók és tervszerűen fejlesztendők.

2. Az 1884. évi XVII. sz. magyar ipartörvény helyébe modern, demokratikus szellemben alkotott, új ipar-törvény léptetendő éleibe, Romániában az összes érdekeltég legszélesebbkörű, előzetes belevonásával.

3. Az aradi ipartestület által közzéadott és a legtöbb kerületi ipartestület által általánosságban elfogadott reformeszmeákat a mai nagygyűlés is magáévá teszi és ama óhajának ed kifejezést, hogy ezek képezzék az új ipartörvény alapját, gerincét. Amiórt is a mai kongresszus megkeresi az iparügyi kormányt, egyben a kormányelnök urat is, hogy eme vezéreszmék figyelembevételével gondoskodjék a kormány haladéktalanul arról, hogy az egységes, a mai viszonyoknak megfelelő új ipartörvény megalkottassék. Küldje meg azt véleményezés céljából az összes ipari érdekeltégnek oly időben, hogy a beérkezett vélemények figyelembevételével a törvény még az őszi ülészakban kerülhesen parlamenti tárgyalás alá és már a jövő évben életbe is léptethető legyen.

4. Kimondja a kongresszus, hogy ragaszkodik az ipari érdekeltégnek ama régi óhajához, hogy az ipari élet irányítására, fejlesztésére és érdekeinek megvédésére megyénként iparkamarák állitassanak fel.

Munkában a Végrehajtó-bizottság.

Az Ipartestületek kongresszusának Végrehajtó-bizottsága az illetékes ipartestületekhez köriratot intézett, hogy delegáltjaikat a választmányba 15 napon belül válasszák meg és a választás eredményét a Végrehajtó-bizottságnak jelentsek be. Ez a megalakuló választmány

fogja az Ipartestületek Szövetségének tisztikarát megválasztani.

IPARI HIREK.

A hus ára lassan, de állandóan emelkedik. Ez tavaszra vonatkozólag különben általános jelenség. Aki — különösen az ideai nagy takarmányszüke mellett — mostanáig eltartotta marháját, az vagy igásállatként tartja meg, vagy pedig a legelőre csapja.

A falpar. A tűzifa ára a tavasz megérkezése dacára emelkedik. Ennek magyarázatát a külföld megnövekedeti érdeklődésében és főként a magyar korona áremelkedésében nyerhetjük. Magyarország a jövő évi beszerzésekhez most lát hozzá. Puhafa kistételekben a kolozsvári piacon nagy mennyiségben van és a megélénkült kereslet folytán ennek is emelkedik az ára.

Bőripar. Bőrrel az erdélyi piac bőven el van látva. Ezért a talpárubehozatal teljesen szünetel. Kellék-áru újlag drágult. Faszeg kilója 22—24 leire emelkedett. Általán mindaz, amit külföldről kell beszerezni, ma 20, sőt 30 százalékkal drágábban kapható meg külföldről, mint amennyiért a nagykereskedő ma régi áruját itthon eladja. Így Németország a felsőbőrát 15—20 százalékkal emelte.

MULATTATÓ

Üdvözlő dal

Majláth püspök jubeliumára.

Ma elcsitul minden hivságos láрма,
Fény rezg, dicső nap, drága jöttödön,
Kalászt ígérő mesgyéit a szívnek
Uj maggal hinti be a szent öröm.
Kihajt a munka s fáradtság virága,
Küzdelmes uton győzelem akad:
Kinek eszményi harcban telt világa,
Mint ősz vezér a sor élén halad!

Évek előtt kiszinezett reménnyel
Léptél az Ur szent oltára elé
S most bő kalász zeng életed mesgyéjén,
Gyümölcseit lelked megértelé.
Huszonöt év az ég rendelte trónon!
A nép javáért élni, küzdeni,
S a küzdelemben újra megújultan
Igazi férfi munkát végezni:

Hogy rózsakert legyen édes hazánkból,
Hol tiszta, ékes liliom fakad,
S egy szent érzésnek teltre gyújtó napja
Fejlesszen szándus, rózsás szirmokat;
Beoltani a szivek vad törzsébe
A hitnek nemes oltó ágait,

Termökké tenni a fenkölt életnek
Tövisék közü fejlőd kalászeit.

Ezrek sebére balzsam cseppet hintel
A csüggedőkben reményt kelteni.
A bűnösöket Istenhez emelve
Földet az éggel kibekiteni:
S önérdék nélkül tenni mindent-mindent,
Feldőlni egy gazdag életet...
Im' ez a pályád, ez a hivatásod:
— Fajod javáért égő szeretet!

Egy küzdő élet tetteben dus szakának
Tündéri álma ring ma sok sziven,
Te vagy királya az álomlátásnak,
A nép jóléte válladon pihen.
Te öntsz erőt a lankadó szívébe,
Ha átveri azt bu, a guny, a tör...
Ha lázba ejti vágyai csatája,
S újabb eszményért fel, magasba tör.

Magasba, hol villámtűzek cikáznak,
Duló viadályban szálldos zord halál...
De ott vagy te imádnak gyógyerejével
És abban újra balzsamot talál.
S a hit tűzével újra lángot gyujtva,
Ha eszmékért hevül sok-sok kebel,
Megértés száll a magyarság szívében,
Amely ma itt ujjongva ünnepel.

Főnséges élted naphoz volt hasonló,
A lelked szórta lángsugárait,
S mig más szemének könnyeit letörle,
Téged nehéz kálváriákra vitt.
De csüggedést nem ismert izzó lelked,
Hogy nyájadnak lehess jó pásztora,
Vezére. atyja, gondozó jópapja.
Lelkek reménye, őre, orvosa.

Harsány szavad szólt: — Jertek az oltárhoz,
Most itt a béke, áldás itt terem;
Mit ér a lét, ha ábrándoknak hódol
S a szív üres, csüggedt, reménytelen!
Csodás erő van templomok oltárán,
Krisztus szent teste, angyal eledel...
Mely csüggedt férfit bajnokká erősít,
Erőtlenebből hősokeket nevel.

Atyánk! fogadd szívünk ragaszkodásd,
Mely megnyilatkozik ez ünnepen;
Atyánk! fogadd, ha munkádért halából
Érted könyörgünk, érted szüntelen!
Lelkünk öréül küzdött Isten hozzánk,
Hogy megmutasd az élet útjait...
Oh áldjon Isten, tartson meg sokáig
Magyar népünk örök hasznára itt.

Faustin.

Majláth püspökről.

— Életrajz. —

Majláth püspök nem Erdély szülötte. Tul a Dunán, Baranyában . . . Bakócán ringott a bölcsője, de a 25 év őt is erdélyivé tette. Itt szórta szét vagyonát s lelkének kincseit legnagyobb részben. Itt élte le férfi korának legjavát, itt élte át lelki örömeinek, gondjainak, szenvedéseinek oroszlánrészét, amikor az idők vihára felforgatott sok mindent, szétfujta az országhatárokat, ő akkor is a mienk maradt.

GR. MAJLÁTH G. KÁROLY
MINT KOMÁROMI PLEBANOS

Különös hatása is van ennek a görbe országnak: aki idejön, nem kívánczik el innen. Pedig ő sokszor elmehetett volna. Előkelő származása megnyitott minden utat előtte. Tragikus véget ért atyja, Majláth György, országbíró volt, a Kuria előke, a király kedves embere; ő is, ősei is nagy szerepet vittek a magyar nemzet történetében. Atyja bement ugyan 1861-ben a bécsi birodalmi tanácsba, de tiszteletreméltó bátorsággal védte a történelmi jogfolytonosságot a bécsi kamarával szemben. Az októberi diploma kiadásában neki is nagy része volt, valamint a kiegyezés előkészítésében is. Teleky László gróf is az ő és a Vay Miklós báró tanácsára bocsátotta szabadon a király. Ősei közt ott van Majláth József gróf állam-miniszter, Majláth Antal gróf udvari főkancellár, Majláth János gróf történetíró, publicista és költő . . . A családi fény tehát sok mindent biztosíthatott volna neki, csak ki

kellett volna nyujtania a kezét. De nem tette. Cimnek és állásnak nem volt előtte varázsa.

Gyorsan haladt pályáján. 1864-ben született, 1887-ben pappá szentelték, — ez idén 35 éve — következő évben az esztergomi papnevelő-intézetnek lett tanulmányi felügyelője, 1895-ben komáromi adminisztrátor, 1897-ben papságának tizedik évében erdélyi püspök. Jelenleg 58 éves s az idén ünnepli püspökségének 25., papságának 35. évfordulóját.

Apróságok életéből.

Könyvet lehetne összeírni abból a sok apró epizódból, amelyek életét tarkítják s töredékei az ő finom, jószágos lelke megnyilatkozásainak. Ime néhány!

*

A gyulafehérvári csillagvizsgáló intézetnek egy légsúlymérőre lett volna szüksége. Az intézet igazgatója egyszer, régebben említette előtte. Tavaly novemberben a püspök Pesten járt, eszébe jutott a légsúlymérő s vett egyet. A csövet megtöltötték higánnyal s megmondiák, hogy nem szabad lefektetni, függőleges állapotban kell vinni, nehogy a higány megmozduljon. És a püspök Budapestől Gyulafehérvárig a kezében hozta el a légsúlymérőt nagy vigyázva, nehogy megmozduljon.

*

Egyik bérmauton valamelyik székely faluban a megyebíró fogadta a főpásztort ékes szónoklattal, de közben az emlékezete cserben hagyta s megakadt. A püspök segíteni akart neki:

— Ugy-e azt akarta mondani, hogy örömmel látnak s örvendenek nekem.

— Dehogy skartam! Dehogy akartam! — felelte a boszus hunutód, mert tényleg nem ezt akarta mondani; valami egyebet cirkalmazott ki magában, de elfeledte.

*

Szelid, finom humorának bizonyítéka a következő eset:

Gyulafehérvártól egy kis vicinális ágazik el Zalatra felé. Ott pöfékel el a büszke kávéörklő-pacifik a város és a vár között mindennap kétszer fel, kétszer le. Egyik fiúnevelőintézeti lurkó megtette egyszer azt a tréfát, hogy felkapaszkodott a „robogó” vonatra. De a kalauz észrevette. Persze lecsípték s persze lett nagy kihallgatás, jegyzőkönyv stb. stb. A muzsafi határtalanul megijedt: mi lesz most? kicsapatás, börtön, esetleg: akasztás. Kétségbeesésében felszaladt a püspökhöz s nagy bűnbánattal elmondta gonosztettét. A püspök nagyokat csóvált a fején nagyokat hümmegezett, aztán nagyot hallgatott és mélyen elgondolkozott. Végre aztán megszólt: „Hát ez bizony nagy dolog, de — tette hozzá — egy módja van a menekülésnek. Majl

irok — Hieronyminek, a miniszternek. Ő most ugyan, épen a választásokkal van elfoglalva, de 2—3 nap múlva otthon lesz, akkor majd irok neki. Ő foglalkozni fog az ügyvel s bizonyára kegyesen fogja elintézni. Ismerem, igen jó ember.”

És a lurkó boldogan távozott, bizva a „miniszteri” kegyességben. De nem is jutott eszébe többé az ingyen kéjutazás.

A jó emberi lehet legkönnyebben becsapni. Ebben neki is volt része elégszer.

Nagyon szerette az egyszerűséget és mértékletességet. Körlevélben is elrendelte, hogy a bérmutakon három tálnál ne legyen több az ebédnél, nehogy túlzásokba s hiábavaló költségekbe menjenek papjai. Püspökségének első éveiben az antialkoholista mozgalomnak volt lelkes híve. Sokhelyt azzal kedveskedtek neki, hogy nem tettek az asztalra bort. A püspök végtelen boldog volt. Ebéd közben azonban hol egyik, hol másik kelt föl az asztaltól s távozott néhány pillanatra a másik szobába. És ebéd végén — óh különös csoda! — észlelnie kellett, hogy a szemek egy kicsit mégis fénylenek s a nyelvek a kelténél jobban forognak.

Abban a bizonyos másik szobában voltak elhelyezve t. i. a boros üvegek.

Ugyanilyen
énekesnek az
gel 9 órakor
hogyan
itt is
szafé

mege
semr

A
ulazott,
nem nag

lelt
hideg
lelt

A kántor és a fuvónymó.

Jön le az orgonától a falusi kántor, nyomában a fuvónymó, a Jani. A fuvónymó bizalmasan mondja a kántornak:

— Ugy-e, be szépen orgonáltunk, kánt'ram?

— No, no, — felel a kántor félboszusan — féltréfásan, — bizony csak magam orgonáltam.

— Orgonáltunk, ha mondom, kántor ur, — erősödött a Jani.

— Te csak a fuvót nyomtad, barátom, — szól ismét a kántor mosolyogva.

... Másnap orgonálni akar a kántor megint, de nem szól az orgona. A pap már végzi a maga teendőjét s a nép csodálkozva nézget föl az orgonához, amelynek néma billentyűit boszankodva próbálgatja a jeles zenész. Hátramegy a fuvóhoz. Ott vigyorog a Jani.

— Szót se kánt'ram!... Orgonál vagy orgonálunk?

— Vigyen el a manó: hát — orgonálunk, orgonálunk, — adja be a kánt'ram a derekát. — Csak nyomjad azt a fuvót!

És, lám, nyomban ki is vág egy kacskaringós futamot a hangszeren. Gyönyörtűség volt hallani.

Jani pedig vigyorog a háttérben:

— No, ugy-e, hogy ugy? Földes Zoltán.

MSZEDKESZTŐI

vi. gyűjtést dr.
 megyei gyűjtést dr. Na
 pénzügyi gyűjtést dr.
 a tanügyi gyűjtést Hantos Gyula polg.
 földmivelésügyi szak gyűjtését Szász István főfelügyelő
 (helyettese Katona László erdőtanácsos); a kereskedelem
 ügyi szak gyűjtését Rados László műszaki főtanácsos és
 dr. Benedek Andor postafőnök irányítják, akik a jelzett
 tárcák memorandumát és a vonatkozó névjegyzékek össze-
 állítását is vezették. Kolozsvár város és a többi vidéki
 városok közalkalmazottainak gyűjtését az egyes városok
 eddigi ügyintézői végzik. Kolozsvárt dr. Mustárdy Miklós
 volt tanácsos végzi a gyűjtés irányítását is. A vidékieket kér-
 jük, hogy székhelyek szerint koncentráltan közös meg-
 beszélések szerint végezzék a gyűjtést. *A központtal való
 érintkezés helye: Bethlen (Baba Novák) u. 3 sz., bár-
 kinek a nevére is iránynul a megkeresés.* A kolozsvári
 közalkalmazottak közül azok, akik a számozott gyűjtő-
 ival személyesen akarnak közreműködni a gyűjtésben,
 szíveskedjenek Bethlen u. 3 sz. alatt d. e. 9 és 1 óra
 között személyesen sürgősen jelentkezni. A gyűjtés 1922.
 évi április 24-től kezdődőleg 15 napra van engedélyezve.

A begyűlt pénz (a számozott gyűjtőival együtt)
 felkért alkalmi pénztárosunk, Csoma Endre volt polgár-
 mester kezéhez lesz kézbesítendő, vagy posta útján be-
 küldendő Cluj, Strada Regina Mária (Deák Ferenc utca)
 9 szám alá. *Az Alkalmi Bizottság.*

Köriirat a Magyar Szövetség összes tagozataihoz.
 A népirodák teljes hálózatának megszervezése a M. Sz.
 működésének felfüggesztése folytán félbeszakadt. A mai
 helyzetben úgy látom, hogy a tagozatok a vármegyei,
 járási és városi központokban a tisztviselő kérdéssel kap-
 csolatban a központok tevékenységét...

nélvezetet sem! Okosan tette, hogy előbb
 Bár mindenki előre kérne tanácsot és nem
 elkövetése után. A céltalan és bosszúból
 akedés sok becsületes szerzeményt usztatott

1922. máj. 6.

Cs. A. A Fát árul a székeley című elbeszélésé-
 ben van leíró készség és jellemző erő, de a meséje
 nagyon szegényes. További küldeményeit is szívesen fog-
 juk elolvasni. A tájszólásokkal nem szabad túlzásba menni.

Előfizetési árak:

Egész évre	— — — — —	44 L.
Fél évre	— — — — —	22 L.
Negyed évre	— — — — —	11 L.
Egy szám ára	— — — — —	1 L.

Megjelenik minden szombaton

Szerkesztőség és kladóhivatal:

Str. Regina Maria (v. Deák F.-n.) 35. sz.

TELEFON: 2-37. SZÁM.

Felelős szerkesztő:

DR. NALÁCZY ISTVÁN.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS.

Kolozsvári Takarékpénztár s Hitelbank Rt.

(v. 4r) 7. sz.